

ELS ORÍGENS DE LA FESTA DEL BADIU

RICARD RODON¹

Els orígens de la Festa del Badiu van lligats a l'escoltisme, a Badalona i, concretament, a l'Agrupament Escolta Sant Jaume i l'Agrupament Guia Rosa Busqué. Permeteu-me que us faci, a continuació, cinc cèntims dels seus inicis.

L'Agrupament Escolta Sant Jaume va començar les activitats pels volts de l'any 1957 o 1958 per la confluència de dos fets. En primer lloc, l'amistat d'uns nois, fills d'antics escoltes d'abans de la guerra, alguns dels quals eren estudiants de batxillerat a la mateixa escola de Barcelona, on van tenir coneixement del moviment escolta. En segon lloc, el nomenament com a rector de la parròquia de Sant Jaume, que aleshores es creava, de mossèn Antoni Torner.

De fet, van ser pares d'aquests nois els que, coneixedors de la vinguda de mossèn Antoni a Badalona, home vinculat fortament a l'escoltisme català, el van anar a veure i li van demanar ajuda. I, així, es va convertir en el pal de paller als inicis de l'agrupament, amb molta empena des del seu paper de consiliari, però amb poc intervencionisme pel que fa als Consells d'Agrupament, que n'era l'òrgan directiu.

Al començament, el local era a les golfes d'una casa del carrer de Ribas i Perdigó, propietat dels avis d'un dels nois de l'agrupament. Després es va traslladar a uns locals adossats al lateral de la parròquia que van mig construir els mateixos nois, per passar seguidament a l'escola parroquial que els escoltes també van ajudar a construir, al carrer de Tortosa. Finalment, van anar a parar als locals dels safaretjos de Can Solei, quan ja feia anys que es feia la festa, i hi van ser fins a la dissolució de l'agrupament el 1976.

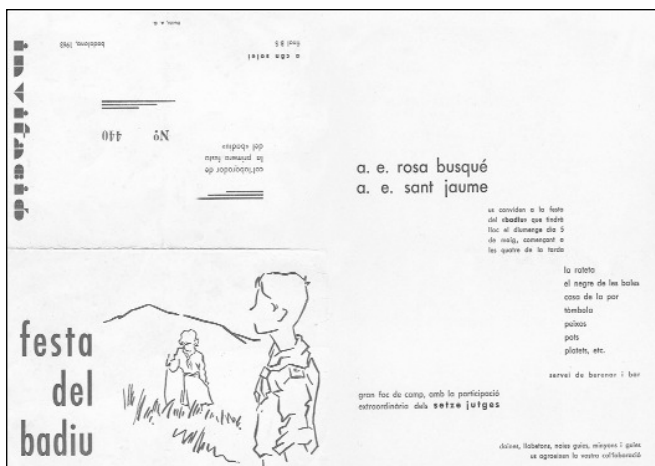
L'any 1960, a partir d'un grup de germanes de nois de l'agrupament, va començar les activitats l'Agrupament Rosa Busqué. En van ser les primeres caps dues noies escoltes de Badalona formades en un agrupament de Barcelona. Anys després, es van fusionar i es va fer un agrupament coeducatiu.

Permeteu-me també que us parli de l'escoltisme. L'escoltisme és el que ara s'anomena *associació d'educació en el lleure*. Va ser ideat per un anglès anomenat Baden-Powel el 1907 i des de fa molts anys està escampat per molts països, amb idiosincràsies una mica diferents segons el lloc, però amb una organització comuna sòlida.

A Catalunya estava ben establerta, introduïda principalment per Josep Maria Batista i Roca el 1927, però després de la guerra va aturar les seves activitats ja que, com a entitat juvenil, tan sols s'admetia el Frente de Juventudes. Malgrat tot, de mica en mica, de forma il·legal, i en part sota l'aixopluc de l'Església, es va anar consolidant, tot i els seriosos entrebancs.

Tant l'Agrupament Sant Jaume com el Rosa Busqué van estar associats a la Germanor de Minyons de Muntanya i a la Germanor de Noies Guies i, posteriorment, en fusionar-se, a Escoltes Catalans.

No es pot resumir en poques paraules d'ideari i el mètode de l'escoltisme: se'ns feia estimar el país, el territori i la natura sortint molt a la muntanya, es donava autonomia als joves, s'educava en la responsabilitat compartida, en la cooperació i el respecte mutus, en l'esforç... i tot en català.

Invitació de la primera Festa del Badiu, 1963. Museu de Badalona. Arxiu d'Imatges. Col·lecció Associació de Veïns del Centre.

I per fi parlem de la Festa del Badiu: la Festa del Badiu s'origina com una continuació de les festes d'agrupament que fèiem cada final de curs, on ens trobàvem tots i fèiem un petit tast d'activitats de cara als pares. Aquesta festa es va fer a Can Barriga, al Castellet de Pomar (Cal Comte) i a Can Banús.

Va ser l'any 1963, amb un agrupament consolidat i amb força nois i noies, que la festa d'agrupament es va convertir en la primera Festa del Badiu a Can Solei. Va ser organitzada a semblança de la que feien uns agrupaments a Barcelona, també iniciades anys enrere sota la batuta de mossèn Antoni Torner.

Aquesta festa, en plena clandestinitat, es feia al començament a porta tancada i amb invitació (que tenia un número per a la rifa d'un be), però en realitat hi entrava qui volia. D'una banda, servia com a instrument de finançament; però, sobretot, servia com a lloc de trobada de persones properes als ideals de l'escoltisme i també per donar-nos a conèixer.

Els pares hi tenien un paper molt important, ja que eren els responsables de la tómbola i de les diferents parades (tir, rateta, anelles, pesca, sense oblidar Can Cinto de la Palla...).

La festa era gestionada pels caps d'agrupament i els altres caps de les diferents seccions, conjuntament amb un nombrós grup de pares, que es repartien la feina en grups autogestionats i que, de fet, eren els que, any rere any, feien possible la festa. Els nois i noies, d'acord amb l'edat de cadascú, participàvem en l'organització i també fèiem instal·lacions, algunes prou agosarades, com l'altar a la piscina, un campament a dalt dels arbres, ponts de mico als pins i un aeri que baixava de la pineda.

Festa del Badiu celebrada el 1965. Museu de Badalona. Arxiu d'Imatges. Col·lecció Associació de Veïns del Centre.

Es va procurar que sempre hi hagués alguna actuació que ajudés a donar contingut cultural a la festa. Va ser a la Festa del Badiu on els Setze Jutges van fer la primera actuació fora de Barcelona; també hi van actuar el Grup de Folk, Els Rodamons i, és clar, el Grup Estrop, de Badalona.

Ja feia anys que la festa havia sobrepassat els marges de l'agrupament i ja era una festa de ciutat, cosa que va facilitar que la dissolució de l'agrupament no representés la desaparició de la festa.

I, per últim, deixeu-me parlar de Can Solei. És evident que la festa hi està lligada. És una finca, aleshores privada, propietat de la família Coma-Cros Raventós, una família que la deixava a una entitat il·legal per fer una festa il·legal, en temps de Franco, sabent el que s'hi jugava.

Amb la Festa del Badiu va començar l'obertura de Can Solei a la ciutat de Badalona. Quantes coses s'hi van fer? Quantes reunions, recitals, lectures poètiques...? Quants grups van trobar aixopluc a la finca quan encara era privada amb la supervisió de la Institució Cultural del CICF? El Grup de Mestres, la comunitat Cristiana, el grup de Senyores del CICF, la residència Randa... a més de la fundació de l'Assemblea Democràtica de Badalona i, com tots sabeu, també acollí l'Escola Artur Martorell.

Can Solei finalment va ser de la ciutat, però la ciutat no podrà agrair mai prou als seus antics propietaris el que va representar aquesta illa de llibertat en temps tan obscurs per al nostre país.

Notes

1. El text és la intervenció realitzada a la tertúlia *Orígens de la Festa del Badiu* celebrada el 30 de maig de 2012 en el marc de l'exposició *50 anys de la Festa del Badiu*, maig-juny de 2012.